

Asia: YM008:00/2015, YM029:00/2016

Luonnos hallituksen esitykseksi (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

1. Hallituksen esityksen yleisperustelut

Yleiset kommentit lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

Kemianteollisuus pitää erinomaisena ympäristöhallinnon pyrkimyksiä sujuvoittaa ja nopeuttaa luvitusprosesseja. Nyt lausunnoilla oleva luonnos on hyvä esimerkki sujuvoittavasta toimenpiteestä.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta. Lupamenettelyjen yhteensovittaminen toteutettaisiin sovittamalla samanaikaisesti vireillä olevien lupahakemusten käsittelyvaiheet ajallisesti yhteen. Lisäksi esitykseen sisältyvät ehdotukset YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittamiseksi.

Yhteensovittamisen edellytyksenä olisi, että hankkeelle haetaan joko ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa, vesilain mukaista lupaa tai maa-aineslain mukaista lupaa aineiden ottamiseen. Yhteensovittaminen voisi tulla sovellettavaksi, jos hankkeelle haetaan samanaikaisesti joko luonnonsuojelulain mukaista poikkeamislupaa, maankäyttö- ja rakennuslain mukaista lupaa rakentamiselle, kaivoslain mukaista lupaa taikka vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain mukaista lupaa.

Pidämme toiminnanharjoittajien kannalta olennaisena asiana sitä, että yhteensovittaminen aloitetaan ja keskeytetään toiminnanharjoittajan pyynnöstä (§7 ja §13). Yhteensovittamisen tulee lähteä aidosta tarpeesta, ja johtaa aidosti siihen, että lupaprosessit sujuvoituvat ja nopeutuvat. Olennainen seikka on myös se, että yhteensovittaminen voisi koskea vain osaa hankkeen edellyttämistä lupamenettelyistä.

Yleiset kommentit YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

Ehdotuksissa on mainittu myös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn vaatimisten kuulemisten ja lupien edellyttämien kuulemisten yhdistäminen, mikäli kyseessä on Valtion lupa- ja valvontavirastossa vireillä oleva ympäristölupa. Ehdotuksessa mahdollisuus on rajattu varsin suppeisiin YVA-hankkeisiin eli tapauksiin, joissa hankkeelle ei ole kuin yksi toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. Toivomme, että jatkossa mahdollisuus kuulemisten yhdistämiseen laajennettaisiin koskemaan kaikkia YVA-kuulemisia.

2. Hallituksen esityksen vaikutukset

Pyydämme erityisesti arvioimaan esitettyjä taloudellisia vaikutuksia suhteessa lausunnonantajan omaan asemaan.

Kemianteollisuuden alan yrityksillä on tehdyn vaikutusten arvioinnin mukaan varsin vähäinen määrä yhteensovittamiseen soveltuvia lupia vuosittain, ja myös taloudelliset vaikutukset jäänevät pieniksi. Pidämme kuitenkin luvituksen yhteensovittamisen aloittamista hyvänä asiana, ottaen huomioon erityisesti YVA-kuulemisten yhteensovittamisen mahdollisuuden. Jatkossa taloudelliset vaikutukset voivat olla suuremmat.

Onko esityksessä jäänyt joitakin olennaisia vaikutuksia huomioimatta? Jos on, niin mitä?

Perusteluissa todetaan, että yhteensovittamisen seurauksena viranomaisen työskentely, yhteistyö ja prosessinjohto tehostuvat. Toteamme, että eri viranomaisten yhteistyön lisääntyminen ja tehostuminen ovat erittäin hyvä asia. Toteamme myös, että projektinhallinta- ja projektinjohtotehtävien osaamiseen ja näiden taitojen koulutukseen tulee jatkossa kiinnittää Valtion lupa- ja valvontavirastossa sekä kunnissa erityistä huomiota, jotta jatkossa monimutkaisetkin luvitusprosessit kyetään hoitamaan viranomaispuolella jouhevasti ja asiantuntevasti.

Perusteluissa todetaan myös, että viranomaistehtävät eivät lähtökohtaisesti muutu. Olemme tästä eri mieltä. Kyseessä on aivan uusi lähestymistapa luvitukseen sekä viranomaisille uusi tapa tehdä töitä. Kuulemiset, tiedonhankinta ja koordinointi sekä sähköisessä ympäristössä toimiminen tulevat muuttamaan viranomaisten työtä merkittävästi lähivuosina. Jo pelkästään Valtion lupa- ja valvontavirasto LUOVAn perustaminen tulee muuttamaan viranomaisten toimintakenttää. Uuden viraston perustamisen aikataulu on varsin tiukka.

Perusteluissa todetaan myös, että vaikutukset viranomaisen henkilöstöön tai organisaatioon riippuvat siitä, kuinka paljon toiminnanharjoittajat tulevat käyttämään lupien ajallisen yhteensovittamisen mahdollisuutta. Toteamme, että tarvittavat ja riittävät resurssit tulee varata luvitukseen riippumatta siitä, käytetäänkö yhteensovitusmahdollisuutta vai ei.

Johdannossa todetaan, että yhden luukun periaatteen tehokas toteuttaminen edellyttää, että asiointi eri viranomaisissa voi tapahtua sähköisesti. Asiointijärjestelmää valmistellaan 1.1.2017-31.12.2019 väliselle ajalle asetetussa työryhmässä. Toteamme, että sähköinen hyvin toimiva asiointi on välttämätön sujuvalle asiointille, ja että hankkeen menestyksellä läpivienti tulee varmistaa, jotta yhden luukun periaatteen mukainen asiointi voidaan täysipainoisesti aloittaa vuoden 2020 alussa.

Minkälaisiin tilanteisiin arvioitte lupahakemusten tai YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittamisen käytännössä soveltuvan?

Tilanteisiin, joissa hankkeelle on olemassa ainoastaan yksi sijoitusvaihtoehto ja tekninen vaihtoehto. Nyt ehdotetun mukaan YVA-menettely voidaan yhteensovittaa ainoastaan tällaisessa tilanteessa.

3. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

- Yhteensovittettavat lupamenettelyt (1-4 §)

-

- Yhteensovittava viranomainen (5 §)

-

- Hakijan neuvonta (6 §)

-

- Yhteensovittamisen aloittaminen ja keskeyttäminen (7 ja 13 §)

Pidämme toiminnanharjoittajien kannalta olennaisena asiana sitä, että yhteensovittaminen aloitetaan ja keskeytetään toiminnanharjoittajan pyynnöstä (§7 ja §13). Yhteensovittamisen tulee lähteä aidosta tarpeesta, ja johtaa aidosti siihen, että lupaprosessit sujuvoituvat ja nopeutuvat.

- Määräajat käsittelyvaiheille (8, 12 §)

-

- Hakemusten täydentäminen (9 §)

-

- Lupahakemuksista kuuleminen (10-11 §)

-

- Lupapäätösten antaminen (14-15 §)

-

- Lupamaksut (16 §)

-

- Voimaantulo (17 §)

-

- Ympäristönsuojelulain 47 c §, vesilain 11:1, luonnonsuojelulain 72 a §, maa-aineslain 4 c §, maankäyttö- ja rakennuslain muutokset, kaivoslain 40 a § ja kemikaaliturvallisuuslain 104 e §

-

- Ympäristönsuojelulain 47 b §, vesilain 12 a § sekä luonnonsuojelulain 72 b ja 61.5 §

-

4. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen)

- YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen (YVA-laki 5 §, 22 a.1 ja 25 §)

-

- Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja lupahakemuksesta kuulemisen yhdistäminen (YVA-laki 22 a.2 ja 27 §, ympäristönsuojelulain 44 a §, vesilain 11 a §)

-

5. Muut kommentit

Voitte kirjoittaa tähän mahdolliset muut kommentit esityksestä

-

Nikander Sami

Vilenius Pia
Kemianteollisuus ry